

Rasmussen-Krøjerup: Det er Udtalelser fra det ærede 2det Medlem for 10de Kreds. (Frijs), der give mig Anledning til at tage Ordet. Jeg erindrer ikke ordret, hvad det ærede Medlem sagde, men det ærede Medlem mente dog, at vi, Gaardmændene, Gaardmandsstanden i det hele, ikke havde taget endeligt Standpunkt til den almindelige kommunale Valgret. Ja, maaske, jeg tager fejl, men jeg opfattede det saaledes, som det var det ærede Medlems Mening. Det er imidlertid saaledes, at den nævnte Samfundsklasse har vist ved forskellige Lejligheder, at den vil staa Last og Brast med den almindelige Befolkning paa Landet — ja her taler jeg navnlig fra et landkommunalt Standpunkt. Vi Bønder have ikke glemt, at i den Kamp, vi, og vore Forfædre have ført i omtrent 2 Menneskealdrer for at hævede vore kommunale og politiske Rettigheder, have Husmændene og Arbejderne paa Landet været tro og paalidelige Værkfæller, og vi svigtede dem ikke. Der er nok, som arbejde paa at splitte Husmænd og Gaardmænd paa Landet, men det er min Overbevisning, at den Dag, disse to Samfundsklasser politisk set skilles og gaa hver sin Vej, vil der være sket en Ulykke for vort Samfund. De, der modsætte sig den almindelige kommunale Valgret, ere med til at drive en Kile ind blandt den Del af Befolkningen, som naturligt hører sammen og har staaet sammen.

Naar det er blevet sagt, ikke her i Dag, men andetsteds, maaske ogsaa ved tidligere Behandling her, at Gennemførelsen af Lovforslaget kunde medføre Fare for en Udplyndring, saa tror jeg, at Husmandsstanden og Arbejderstanden have vist, at de ere saa gode og paalidelige Kommunalmedmænd, at der er ingen Fare i den Retning. Hvis der er nogen Fare til Stede, er det den, at der maaske vil komme til at gøre sig nogen Smaalighed gældende i de kommunale Raad, for det er naturligt, at de Folk, der ere vante til at leve af Indtægter, under 1,000 Kr., ville betænke sig paa at give Penge ud. Det gør sig gældende i alle kommunale Raad, at Husmændene ere de mest økonomiske, og det har jeg ogsaa Erfaring for gennem 25 Aars Arbejde i kommunale Raad.

Naar man har gjort gældende, at Interessen i Kommunens Styrelse staaar i Forhold til Skattebyrden, er det heller ikke Tilfældet. Jeg vil f. Eks. sige, at den Smaaamand, der lader sine Børn gaa i Almueskolen, fordi han ikke har Raad til at lade dem gaa i Betalingskolen, har mere

Interesse i Almueskolevæsenets Ordning end den, hvis Børn ikke søge Almueskolen. Noget lignende gør sig gældende paa andre Omraader, paa Vejvæsenets f. Eks. Det er jo saaledes, at Husmændene tidt bopaa afvides paa Overdrevene, hvortil Vejene tidt ere daarligere, og derved blive de lige saa stærkt interesserede i Vejvæsenet, som de højest beskattede ere. Jeg tror derfor, at hvis man vil fremme en god og sund Udvikling af Forholdene paa Landet, saa skal man arbejde paa at faa gennemført det foreliggende Lovforslag, og jeg vil anbefale det paa det bedste. Navnlig vil jeg hævde, at det skal nok vise sig, at Gaardmandsstanden, svigter ikke Husmanden eller Arbejderne i dette Spørgsmaal.

Madsen-Mygdal: Efter at jeg har hørt de foregaaende to Talere, kunde jeg godt have frafaldet Ordet, jeg kan slutte mig til alt, hvad de have sagt, men jeg bad egentlig om Ordet for en kort Bemærkning i Anledning af, hvad vi hørte fra det ærede 2det Medlem fra 10de Kreds (Frijs-Frijsenborg), for at sige, at det er en Misforstaaelse, naar man taler om, at det er Principrytteri og Doktrinarisme fra Gaardmændenes Side at holde paa den almindelige Valgret. Det er en Misforstaaelse, og der trænges ikke til noget som helst Bevis for, hvorledes Gaardmændene staa. Det vide vi meget godt: Deres Optræden skyldes ikke Principrytteri eller Doktrinarisme, men en inderlig Overbevisning om, at hvad der tjener dem bedst, er den lige og almindelige Valgret. Erfaringen har ikke vist, at det gaar godt med den Valgret, vi have, Erfaringen har vist, at der sættes mere og mere Skel, avles mere og mere Bitterhed, og Lægemedlet herimod ligger i den almindelige Valgret. Det er Troen paa den almindelige Valgret, der gør, at Flertallet af den danske Gaardmandsstand staaar, som den gør.

C. C. Andersen: Jeg vil gerne benytte Lejligheden i Dag lige som tidligere Lejligheder, hvor dette Lovforslag har foreligget, til at anbefale det. Vi have ofte haft Spørgsmaalet om den kommunale Valgret for, og vi have, hver Gang vi have haft Sagen til Behandling, mødt den samme stærke Modstand mod Forslaget som den, der rejses mod det i Dag fra det ærede 3die Medlem for 3die Kreds (Folderlund) og det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Frijs-Frijsenborg). Det synes mig ikke, at der er stor Udsigt til, at det vil lykkes Regeringen at faa dette Lovforslag ført